

**ALVDAL KOMMUNE
TYNSET KOMMUNE**
ENHET FOR LANDBRUK OG
MILJØ

NYHETSBREV 2/2017

Postadresse
2560 ALVDAL

Besøksadresse
Storsteigen VGS
E-post: postmottak@alvdal.kommune.no

Telefon
62 48 90 00

Org.nr: NO 939984194 MVA
Bankgiro: 1895.06.00140
Kto.skatt: 7855.05.04382

TILSKUDD OG REGELVERK KNYTTET TIL SKOGBILVEGER 2017

Gode veger er en forutsetning for effektiv transport og aktivt skogbruk. Fylkesmannen i Hedmark har for 2017 fått en tildeling på i alt 11 millioner kroner til ny- og ombygging av skogsbilveger. Dette er 1 million kroner mer enn i 2016. Det vil også i år være muligheter for tilskudd til punktutbedringer som snuplasser, utskifting av stikkrenner/kulverter med indre diameter større enn 80 cm, ombygging av bruer og forsterkning av bæreevne over kortere strekninger. Tilskuddssatsen vil normalt være rundt 25 % av kostnaden ved ny- og ombygginger. For punktutbedringer vil tilskuddssatsen ofte være noe høyere.

I kombinasjon med bruk av skogfond har skogeierne nå svært gode økonomiske betingelser for å heve standarden på skogsbilvegnettet i Hedmark. Få med naboene og sett i gang!

Behovet for bedre vedlikehold og ombygging er godt dokumentert i rapporten

[Tilstandsregistrering skogsbilveger i Hedmark 2015](#). Ta kontakt med skogbrukssjef Anders Jensen for å hjelp og råd til hvordan du skal komme i gang.

Forskriften om planlegging og godkjenning av landbruksveier – [klikk her!](#)

Mer om landbruksveier på våre nettsider inkl. info om bruk av skogfondsmidler og lenke til søknadsskjema – [klikk her!](#)

TILSKUDD TIL TILTAK I BEITEOMRÅDER – SØKNADSFRIST 1.MARS 2017

Fylkesmannen i Hedmark forvalter ordningen «Tilskudd til tiltak i beiteområder». Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark og redusere tap av dyr på utmarksbeite. Utmarksbeiting foregår i stor grad i regi av beitelag som organiserer flere beitebrukere innenfor et definert utmarksbeiteområde. Beitelag er en prioritert målgruppe for denne ordningen. Fylkesmannen vil prioritere fellestiltak, men enkeltbrukere kan også søke.

Tilskudd kan bevilges til:

Investeringer knyttet til utmarksbeite

Tilskudd kan bevilges til investeringer i faste installasjoner og annet utstyr knyttet til beitebruk (sperregjerder, sankeanlegg, saltsteinsautomater, elektronisk overvåkningsutstyr m.m.)

Planleggings- og tilretteleggingstiltak

Tilskudd kan bevilges til prosjekter/prosesser for tilrettelegging og effektiv beitebruk (prosjektering av større felles investeringstiltak, nye beitelag/beiteområder, stimulering til økt beitebruk m.m.)

Mer informasjon om ordningen finner dere via [denne lenken!](#) **Søknadsfrist er 1.mars 2017** og søknaden sendes kommunen der tiltaket er planlagt gjennomført. Kommunen videresender søknaden til Fylkesmannen. [Benytt søknadsskjema SLF-431 her!](#)

Har dere spørsmål – ta kontakt med lokal kontakt hos Fylkesmannen i Hedmark Jorunn Stubsjøen, tlf. 62 55 12 06 /928 22 707, fmhejst@fylkesmannen.no

DIALOGMØTE OM BEITE OG BEITEBRUK – TAVERNA ALVDAL ONSDAG 1.MARS

Fylkesmannen har 1.mars invitert beitebrukere/beitelag i Nord-Østerdalen til dialogmøte om beite og beitebruk, foran kommende beitesesong. Det er lagt opp til fire slike regionale møter og Taverna Alvdal onsdag 1.mars kl. 19.00-21.30 er altså sted og tid for møtet i vår region.

Gjennom møtet ønsker Fylkesmannen ved både miljøvern- og landbruksavdelingen en dialog med dere som brukere om handlingsrom og muligheter for beitebruk gitt dagens rammebetingelser. Hvordan utnytte beiteressursene i regionen/fylket (både innmark og utmark) innenfor vedtatt nasjonal politikk?

Det vil bli gjort en oppsummering av beitesesongen 2016 og sett på hvordan årets beitesesong best kan forberedes. Hvilke gjensidige forventninger har finnes i forkant av beitesesongen 2017, blir tema, og det er lagt opp til en åpen diskusjon med kort innledning fra Fylkesmannen og Mattilsynet.

Påmeldingsfristen for dette møtet var satt til søndag 26.februar, men ta kontakt med Fylkesmannen eller oss på landbrukskontoret om det skulle være ønske om deltakelse/etteranmelding!

SMIL-TILSKUDDET – HUSK SØKNADSRISTEN 15.MARS

Det kan gis tilskudd til:

- Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter
- Forurensingstiltak
- Kulturlandskapstiltak

Forurensingstiltak omfatter blant annet hydrotekniske tiltak, som åpne avskjæringsgrøfter m.m. Kulturlandskapstiltak omfatter blant annet istandsetting av verneverdige bygninger, reetablering av gammel kulturmark, tiltak for å opprettholde tradisjonell seterdrift med mjølkeproduksjon og tiltak for å bedre tilgjengelighet og opplevelseskvalitet i kulturlandskapet.

Etter 2015 ble det gjort endringer slik at det kun var foretak som kan søke produksjonstilskudd i jordbruket som kunne få SMIL-midler. Fra 2017 er imidlertid teksten endret til:

Tilskudd kan innvilges til foretak der det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen, og som oppfyller vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Hva endringen innebærer er i øyeblikket ikke avklart i Landbruksdirektoratet. For de av dere som har prosjekter dere ser kan passe i forhold til ordningen anbefaler vi at dere tar kontakt med oss, og Caspar Schäer er da rett person å henvende seg til hos oss, tlf. 62 48 91 37 eller e-post til: caspar.schaerer@alvdal.kommune.no For ordens skyld tar vi med at Caspar har 60 % stilling med faste arbeidsdager tirsdag, onsdag, torsdag. Søknadsfristen er 15. mars. Søknader som mottas etter søknadsfristen blir behandlet så lenge det står igjen tilskuddsmidler.

Lenke til regelverk for SMIL-ordningen: <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/spesielle-miljotiltak/hvordan-soke/regelverk>

Lenke til søknadsskjema: <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/spesielle-miljotiltak/hvordan-soke/skjema>

Trolig kommer vi tilbake med enda et nyhetsbrev før søknadsfristen, men ellers oppfordres dere til å følge med på kommunenes nettsider i forhold til informasjon om søknadsomgangen. Imens finner dere mer om SMIL-ordningen her: <https://www.slf.dep.no/no/miljo-og-okologisk/spesielle-miljotiltak/om-tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket>

STORE SNØMENGDER MANGE STEDER – FJERN SNØ FRA TAKENE DINE!

Fra en av takstmennene i regionen har vi mottatt tips om å varsle dere om mye og til dels tung snø på tak i regionen. Tungt snøtrykk kan få fatale konsekvenser for både to- og firbeinte – så vær på vakt, og gjør avdempende tiltak!

ER DU FORBEREDT PÅ EVENTUELT STRØMBRUDD?

Strømbrydd er sjeldent langvarige her i vår region, men uvær kan skje og da kan strømmen bli borte lenge. Landbruket har et ansvar for å sikre beredskapen i egen virksomhet, og for mange husdyrprodusenter med stort driftsomfang er det nødvendig å sikre seg egen nødstrøm. Et eventuelt strømbrydd kan skape utfordringer med mjølking, ventilasjon, vatn med mer. Følgende sjekkpunkter kan være nyttige å ha tenkt gjennom:

- Har du uttak til aggregat på fjøset ditt, slik at du kan få koblet på strøm?
- Har du mulighet til å koble på eksternt vatn hvis vatnet blir borte ved strømbrydd, og det er nødvendig å kjøre vatn til garden?
- Trenger du eget aggregat eller kan du gå sammen med naboen?

ØNSKER DU Å OPTIMALISERE KALVEDOPPDRETTET I SPESIALISERT STORFEKJØTTPRODUKSJON?

Friske kalver er grunnlaget for all framtidig kjøttproduksjon på storfe. Den ufødte kalven er «investeringen» i neste generasjons morder, livdyr til salg eller framføring til slakt. Optimal start for kalven er avgjørende for hvordan kalven utvikles og gir grunnlag for verdien av produktet, det seg være som livdyr eller til slakt. Optimal start for kalven gir forbedret økonomisk resultat, reduserte førkostnader, økt tilvekst, kortere oppføringstid, bedre plassutnyttelse, sparte veterinærkostnader osv.

Go' kalven-konseptet er velkjent hos melkeprodusentene. TINE og Nortura har nå i samarbeid utviklet konseptet og tilpasset det til ammeku og spesialisert storfekjøttproduksjon.

Konseptet har blitt utviklet som en del av Fylkesmannens Landbruksavdeling i Hedmark sin «Tiltaksplan for økt storfekjøttproduksjon i Hedmark» og er nå under uttesting tre andre steder i Hedmark. Kurset tilbys nå også i Nord-Østerdalen med oppstart 6. mars. Ytterligere informasjon og påmelding via utsendt mail fra TINE. Frist 1. mars. For mer informasjon og evt. spørsmål - kontakt prosjektleder Rune Aas TINE Rådgiving, rune.aas@tine.no, tlf. 908 53 635

FAGSKOLETILBUD - GROVFÔRBASERT HUSDYRPRODUKSJON FOR FJELLANDBRUKET

Til høsten startes nytt kull med studenter på fagskoletilbudet ved Storsteigen VGS – titulert Grovfôrbasert husdyrproduksjon i fjellandbruket. Dette er et svært godt tilbud som mange nok kan ha nytte av, og tilbakemeldingene fra de studentene som nå har unnagjort første kull i kursopplegget er svært bra. Fagskoletilbudet har samlet engasjerte gardbrukere fra både Østerdalen, samt vestover til Nordmøre, og sørover til Vinje i Telemark.

Fagskolen er samlingsbasert med 20 samlinger over 2 år. Det utgjør til sammen 60 fagskolepoeng. Studiet er delt inn i 4 emner:

Emne	Omfang	Innhold
Driftsledelse og økonomi	13	Rammevilkår, bedriftsøkonomi inkludert regnskapsanalyse, ledelse inkl. arbeidsgiveransvar og HMS, næringsutvikling og næringsetablering
Planteproduksjon med fokus på grovfôr og beite	16	Jordkultur, gjødslingsplanlegging, plantevern og skadegjørere, plantekultur med dyrkingsteknikk, produksjonsøkonomi, planteforedling
Husdyrproduksjon	19	Generelle temaer fra alle husdyrproduksjoner, mjølkeproduksjoner på storfe, kjøttproduksjon på storfe, saueproduksjon
Fordypningsarbeid/hovedprosjekt	12	Tverrfaglig prosjekt, kan knyttes til utvikling av eget gardsbruk

Underveis i fagskolen legges det vekt på praktisk tilnærming. Derfor er det egne fagturer og fagdager innen husdyrhold, planteproduksjon og beite. Skolen er basert på mye innleide lærekrefter og gjesteforelesere som spisser undervisningen. Lærerkreftene er hentet fra Norsk Landbruksrådgiving, NIBIO og andre, samt at vi har brukt gjesteforelesere fra mellom annet NMBU, Geno, Nortura og TINE.

Opptakskravet er agronomeksamen eller tilsvarende. I tillegg kan opptakskravet dekkes ved realkompetansevurdering. Dette fordi undervisningen er på nivået over agronom.

Første kull av studenter var i alderen 23-54 år, en fin spredning med svært mye- og varierende erfaring og kunnskap som er viktig grunnlag for videre læring, både av hverandre og av lærekreftene.

Søknadsfrist er 15. april via www.vigo.no.

Skolekode er 70920.

For mer informasjon, se www.storsteigen.vgs.no

FRIST 1.MARS FOR OPPTAK TIL VIDEREGÅENDE OPPLÆRING – LITT OM STORSTEIGEN VGS OG SKOLETILBUDET HER

Storsteigen har ca. 80 elever innen utdanningsprogram naturbruk + 16 voksenagronomer og 20 fagskolestudenter. Undervisningen rettes mot allsidig fjellandbruk, hest- og hovslagerfag, naturbasert entreprenørskap og Vg3 Naturbruk studieforbereende. Høsten 2015 ble skolen studiested for Fagskolen Innlandet med yrkesrettet høyere utdanning i grovfôrbasert husdyrhold. Vi har et allsidig gardsbruk med nye moderne driftsbygninger, stallplass til 18 hester, internat og seter i aktiv drift.

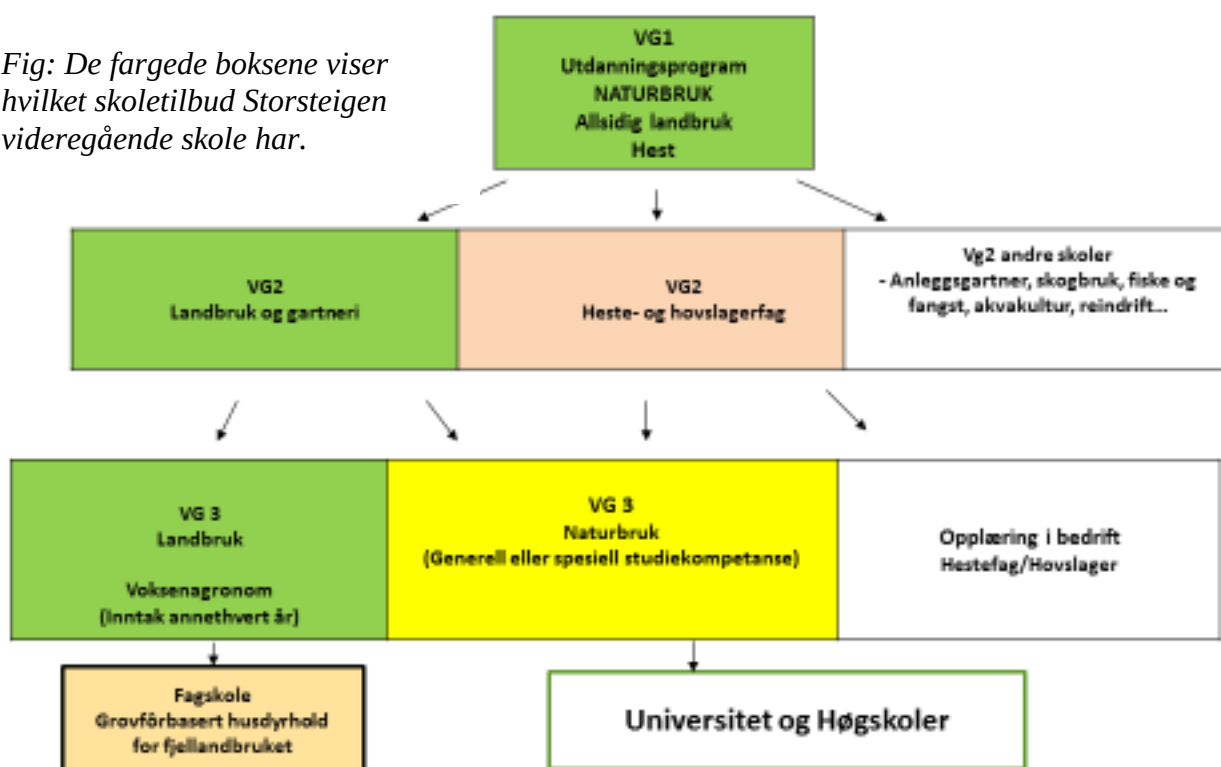

Skolen har to programområder eller hovedprofiler, **allsidig fjellandbruk** og **hest**. Begge tilbudene gir bred opplæring innen naturbruk som kan føre til både yrkes- og studiekompetanse. Undervisningen foregår som kombinasjon av klasseromsundervisning, og praktiske øvinger på gardsbruket, i skogen og på kjøre- og ridebane. Naturbasert aktivitet er også en stor del av undervisningen, f.eks. jakt, fiske, kløvturer med hest, hundekjøring og fjellturer m.m.. På vg2 har elevene ungdomsbedrift hvor de får kreativ kompetanse, etablere, drive og avvikle egen bedrift.

Mange av skolens elever prioriterer å få med seg generell eller spesiell studiekompetanse, og har da inngangsbilletten til høgskole- og universitetsstudier. Kombinasjonen yrkes- og studiekompetanse er like aktuell enten du går landbruk eller hest. Landbrukselever som skal ta over gard gjør gjerne ikke det før en stund etter videregående. Studiekompetanse kan være veien til mange spennende yrker før de overtar garden, og kan gi nyttig kompetanse inn i gardsdrifta. Fagskoleveien likeså.

Det er også grunn til å tro at økt fokus på bioøkonomi og det grønne skiftet vil kunne generere økt aktivitet i grønn sektor, og at det vil kunne bli økt etterspørsel etter grønn yrkes- og høgskolekompetanse. Mere info finnes på www.storsteigen.vgs.no, der finner du også kontaktinformasjon til skolen. Husk søknadsfristen til videregående opplæring som er 1.mars.

Fig: De fargede boksene viser hvilket skoletilbud Storsteigen videregående skole har.

LANDBRUK OG KLIMA

I november 2016 var det konferanse om hvordan gårdsdrifta i Hedmark kan gi god produksjon, takle et endret klima og samtidig være klimavennlig. Foredragene fra denne dagen ligger ute hos Fylkesmannen i Hedmark og du kan få oppdatert deg faglig på god agronomi, drenering, jordpakking, skogbruk og hvordan dette kan gi en klimagevinst samtidig som du kan bedre økonomien på din gard. [Klikk her!](#)

AVLINGSNIVÅET GÅR NED – HVA KAN DU GJØRE?

Avlingsnivået i Nord-Østerdalen går nedover og behovet for nydyrking øker. Hva kan du som gardbruker gjøre for å øke ditt avlingsnivå? Her er linker til fagartikler og prosjekter som går på avlingsnivå og grovfôr kvalitet. Nyttige linker som kan gi inspirasjon til å øke avlingsnivå på din gard, og kanskje redusere et eventuelt behov for nydyrking.

Grovfôr 2020

Grovfôr 2020 er et treårig samarbeidsprosjekt som skal bidra til bedre lønnsomhet i landbruket gjennom bedre produksjon og bruk av grovfôr. De har egen facebook side:

<https://www.facebook.com/grovfor2020> Her finner du linker til ulike fagartikler med temaet Grovfôr. <http://www.nibio.no/nyheter/med-grovfr-i-fokus>

Grovfôrproduksjonen - Mengde eller kvalitet?

«Skal vi satse på størst mulig FEm-avling eller skal vi satse på kvalitet, FEm/kg tørrstoff» Vi får svare som Ole Brum, «Ja takk begge deler». Men sånn er ikke den virkelige verden for mange – se: <https://vest.nlr.no/fagartikler/grovfôrproduksjonen-mengde-eller-kvalitet/>

Fôrkvaliteten og gjødsling

Sammenholdt med gjødslingsplan, praksis og hvordan vekstsesongen er, gir disse analysene et godt erfaringsgrunnlag for gjødsling i kommende vekstsesonger.

<https://rogaland.nlr.no/media/2622093/artikkel-joern-viste-bondevennen-2016-41.pdf>

Rett grovfôrstrategi på min gard

Analyser av jord og fôr er hjelpemiddel for å planlegge ønska avlingsnivå og grovfôr kvalitet på garden. <https://rogaland.nlr.no/fagartikler/rett-grovfôrstrategi-paa-min-gard/>

Betre grovfôr reduserer kraftfôrkostnadene til sau

Sjølv om sauen har størstedelen av produksjonen på beite, er det likevel viktig å sette fokus på grovfôr kvaliteten og den perioden sauen blir fôra inne, sa Marit Henjum Halsnes.

<http://www.bondevennen.no/fagartiklar/betre-grovfor-reduserer-kraftforkostnadane/>

Målretta grovfôrstrategi

Målet er å produsere mest mulig grovfôr for å optimalisere kombinasjonen av mjølk og kjøtt.

<http://www.bondevennen.no/aktuelt/14028/>

TILSKUDD TIL DRENERING

Det kan gis tilskudd til drenering av tidligere grøftet jordbruksjord. Med drenering forstås grøfting, profilering og omgraving (spavending).

Tilskuddssatser:

- Usystematisk grøfting: kr 15 pr. meter
- Systematisk grøfting: kr 1 000 pr. daa
- Profilering: kr 1 000 pr. daa
- Omgraving: kr 1 000 pr. daa.

Eier eller bruker av jorda kan søke, og med søknaden skal det vedlegges følgende:

- plan og beskrivelse av tiltaket
- kart som viser omriss av dreneringsarealet med plassering av hovedavløp, kummer og samlegrøfter
- miljøvurdering av tiltaket

Det er ingen søknadsfrist. Søknadene blir behandlet i den rekkefølge de kommer inn.

Nærmere om regelverket finnes her: <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/drenering/hvordan-soke/regelverk>

Lenke til skjemaene Søknad om tilskudd til drenering, Plan for drenering og Miljøvurdering finnes her: <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/drenering/hvordan-soke/skjema>

ÅPEN KONFERANSE OM FOROLLHOGNA

Mandag 13. mars 2017 kl. 10-16 arrangeres det åpen konferanse om Forollhogna på Mjuklia Gjestgård på Berkåki Rennebu. Villrein, ferdsel, gårdsturisme og verdiskapning er blant temaene denne dagen. Her finner du lenke til invitasjon/program: [Invitasjon og program](#) Dørene åpner kl. 9 for kaffe og uformell prat.

Påmelding gjøres innen 9. mars til Rennebu kommune på: postmottak@rennebu.kommune.no eller pr tlf.: 72 42 81 00. Oppgi navn, adresse og tilhørighet (eks. seterbruker, lokalbefolkning, fjellstyre, kommune) ved påmelding. Konferansen er åpen for alle interesserte!

Konferansen har etterhvert blitt en årlig tradisjon, og er et samarbeid mellom fylkeskommunene, nasjonalparkstyret og lokal vertskapskommune.

Autorisasjonskurs plantevern

- grunnkurs og fornyingskurs i Hedmark vinteren 2017

Norsk Landbruksrådgiving Innlandet arrangerer også i vinter flere autorisasjonskurs i Hedmark. Kurset er bygget på samme lest som tidligere. Det vil si:

- Grunnkurset består av en teoridag og en praksisdag.
- Fornyingskurset består av bare teoridagen.

Teoridelen kan også tas på Mattilsynets hjemmeside for de som skal ha fornying. Erfaringsmessig må en sette av minst like lang tid på nettkurset som på fornyingskurset i regi av NLR.

Våre kursdatoer og kurssteder er:

Sted	Kurs	Dag	Kveld	Dato	Tid
Blæstad	Fornyelse/ grunnkurs del 1		Mandag	06.03.	1800-2130
Blæstad	Fornyelse/ grunnkurs del 2		Torsdag	09.03.	1800-2130
Blæstad	Fornyelse/grunnkurs	Tirsdag		07.03.	0800-1600
Blæstad	Fornyelse/grunnkurs	onsdag		08.03.	0800-1600
Landbrukets Hus, Tynset	Fornyelse/grunnkurs	Tirsdag		07.03.	0800-1600
Landbrukets Hus, Tynset	Fornyelse/grunnkurs	Mandag		13.03.	0800-1600
Praksisdager grunnkurs:					
Blæstad		Lørdag		01.04.	0900-1700
FKA Otta		Onsdag		05.04.	0900-1700

Enklest skjer påmelding på NLR Innlandet sin hjemmeside: [Kursoversikt NLR Innlandet hjemmeside](#)

Her finner du også priser og annet du trenger. På alle kurs vil vi ha kaffe, frukt og litt annen mat. På dagkurs servers lunsj. Litteratur kommer i tillegg til kurspris. Dersom du har bøkene fra 10 år siden vil de være bøkene vi bruker nå også.

Tilbud om avsluttende prøve er fastsatt til kl. 16:30 etter dagkursene på Blæstad og samme sted kl 19:00 13. mars etter både dagkursene og kveldskurset. På Tynset vil tidspunkt for avsluttende prøve bli annonsert på kurset. Eksamen etter grunnkurset vil bli 3. april kl. 19:00 på Blæstad.

FAGTUR TIL LESJA 6.MARS

Landbrukskontoret vil være stengt mandag 6. mars, på grunn av fagtur til Lesja og Dovre kommuner sitt interkommunale landbrukskontor. Er det henvendelser som haster, kan man ringe mobiltelefon 480 11 794.

STABEN

Nedenfor ser dere telefonliste og e-postoversikt på enhetens ansatte:

- Ylva Sneltvedt, 62 48 91 34 / ylva.sneltvedt@alvdal.kommune.no
- Tale Nedberg, 62 48 91 32 / tale.nedberg@alvdal.kommune.no
- Randi Brænd, 62 48 91 35 / randi.braend@alvdal.kommune.no
- Ole Sylte Heggset, 62 48 91 36 / ole.sylte.heggset@alvdal.kommune.no
- Caspar Schärer, 62 48 91 37 / caspar.scharer@alvdal.kommune.no
- Anders Jensen, 62 48 91 33 / anders.jensen@alvdal.kommune.no
- Mariann Totlund, 62 48 91 38 / mariann.totlund@alvdal.kommune.no

Som før holder vi til i rektorboligen ved Storsteigen VGS, på utsiden av rv. 3 gjennom Alvdal sør for brua over Glomma. Velkommen innom!

LANDBRUKSKONTORETS FACEBOOK-SIDE

Ut over kontorets egne nettsider via kommunene, har vi også en egen Facebook-side som vi etter hvert merker at flere og flere dere ute, både i og utenfor landbruket i kommunene våre, følger med på. Alt fra nyhetsoppslag til informasjon om søknadsfrister og aktuelle fagturer/møter lenker vi fortløpende opp – etter beste evne, så følg oss gjerne!

Klikk deg inn på:

<https://www.facebook.com/landbrukAlvdalTynset/>

HAR DU TILBAKEMELDINGER PÅ NYHETSBREVET VÅRT, EVENTUELT TIPS TIL STOFF VI BØR TA MED SENERE – TA KONTAKT!

Da har du lest deg gjennom tredje utgave av vårt nyhetsbrev siden vi startet opp igjen i sommer. Målet vårt er å kunne servere minimum fire slike nyhetsbrev årlig, kanskje noen flere ved behov. Har du tilbakemeldinger på utgivelsen, eller tips til saker vi bør skrive om – ta kontakt med oss. Kontaktperson: Ole Sylte Heggset, E: ole.sylte.heggset@alvdal.kommune.no / T: 62 48 91 36.

HA EN FORTSATT FIN VINTER!

Alvdal, 27.februar 2017